

Instytucje i organy Unii Europejskiej

**Prof. SGH dr hab.
Urszula
Kurczewska**

Jean Monnet Module "European Union: European values and ethics in politics and economy" (EUvalues) in Warsaw School of Economics

POLITYCZNE

RADA EUROPEJSKA

KOMISJA
EUROPEJSKA

RADA UNII
EUROPEJSKIEJ

PARLAMENT
EUROPEJSKI

OMBUDSMAN
RZECZNIK PRAW
OBYWATELSKICH

GLÓWNE

TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
SPRAWIEDLIWOŚCI

SĄD PIERWSZEJ
INSTANCJI

DORADCZE

KOMITET
EKONOMICZNO-
SPOŁECZNY

KOMITET
REGIONÓW

EKONOMICZNE

EUROPEJSKI
BANK
INWESTYCYJNY

EUROPEJSKI
BANK
CENTRALNY

Komisja Europejska – główny organ wykonawczy

- ⦿ Komisja jest politycznie niezależną instytucją, reprezentuje i dba o interesy całej UE.
- ⦿ Siła napędzająca system instytucjonalny UE: zgłasza projekty aktów prawnych, proponuje kierunki polityki i programy działania, a także jest odpowiedzialna za wykonanie decyzji Parlamentu i Rady.

Komisja Europejska

- **Skład i działanie**

- Komisja składa się z 27 członków, wybranych z racji ich kompetencji i oferujących wszelkie gwarancje niezależności. Członkowie Komisji są mianowani przez Radę po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski na okres 5 lat.
- Przewodniczącego Komisji wyznacza Rada Europejska i zatwierdzana Parlament Europejski.

Komisja jest organem kolegialnym (wspólne decyzje), podzielona na dyrekcje generalne, a każda z nich jest odpowiedzialna za konkretną dziedzinę działania.

Komisja jest politycznie odpowiedzialna przed Parlamentem Europejskim, który jest uprawniony do odwołania jej (wotum nieufności).

Przewodnicząca Komisji Europejskiej: Ursula von der Leyen

Komisja Europejska

The new European Commission 2019-2024

 <p>Ursula von der Leyen (Germany) <i>PRESIDENT</i></p> 	 <p>Frans Timmermans (The Netherlands) <i>EXECUTIVE VP FOR GREEN DEAL</i></p> 	 <p>Margrethe Vestager (Denmark) <i>EXECUTIVE VP FOR DIGITAL AGE & COMPETITION</i></p> 	 <p>Valdis Dombrovskis (Latvia) <i>EXECUTIVE VP & ECONOMY & SOCIAL AFFAIRS</i></p>
 <p>Josep Borrell (Spain) <i>VP & HR FOR FOREIGN AFFAIRS & SECURITY POLICY</i></p> 	 <p>Dubravka Šuica (Croatia) <i>VP DEMOCRACY & DEMOGRAPHY</i></p> 	 <p>Věra Jourová (Czech Republic) <i>VP FOR VALUES & TRANSPARENCY</i></p> 	 <p>Margaritis Schinas (Greece) <i>VP FOR MIGRATION</i></p>
 <p>Maroš Šefčovič (Slovakia) <i>VP FOR INTERINSTITUTIONAL RELATIONS</i></p> 	 <p>Johannes Hahn (Austria) <i>BUDGET & ADMINISTRATION</i></p> 	 <p>Didier Reynders (Belgium) <i>JUSTICE</i></p> 	 <p>Mariya Gabriel (Bulgaria) <i>INNOVATION & YOUTH</i></p>
 <p>Stella Kyriakides (Cyprus) <i>HEALTH</i></p> 	 <p>Kadri Simson (Estonia) <i>ENERGY</i></p> 	 <p>Jutta Urpilainen (Finland) <i>INTERNATIONAL PARTNERSHIP</i></p> 	 <p>Thierry Breton (France) <i>INTERNAL MARKET</i></p>
 <p>Oliver Varhelyi (Hungary**) <i>NEIGHBOURHOOD & ENLARGEMENT</i></p> 	 <p>Phil Hogan (Ireland) <i>TRADE</i></p> 	 <p>Paolo Gentiloni (Italy) <i>ECONOMY</i></p> 	 <p>Virginijus Sinkevičius (Lithuania) <i>ENVIRONMENT & OCEANS</i></p>
 <p>Nicolas Schmit (Luxembourg) <i>JOBS</i></p> 	 <p>Helena Dalli (Malta) <i>EQUALITY</i></p> 	 <p>Janusz Wojciechowski (Poland) <i>AGRICULTURE</i></p> 	 <p>Elisa Ferreira (Portugal) <i>COHESION & REFORMS</i></p>
 <p>Adina Valean (Romania) <i>TRANSPORT</i></p> 	 <p>Janez Lenarčič (Slovenia) <i>CRISIS MANAGEMENT</i></p> 	 <p>Ylva Johansson (Sweden) <i>INTERNAL SECURITY & MIGRATION</i></p> 	 <p> EPP S&D ERC Renew Europe The Greens/EFA </p>

* The UK has officially confirmed that it will not nominate a candidate

** The European People's Party (EPP) membership of Hungarian party Fidesz was suspended in March 2019.

Ursula von der Leyen
President

Teresa Ribera Rodríguez
Executive Vice-President
Clean, Just and Competitive Transition

Henna Virkkunen
Executive Vice-President
Tech Sovereignty, Security and Democracy

Maroš Šefčovič
Commissioner
Trade and Economic Security
Interinstitutional Relations and Transparency

Valdis Dombrovskis
Commissioner
Economy and Productivity
Implementation and Simplification

Dubravka Šuica
Commissioner
Mediterranean

Olívér Várhelyi
Commissioner
Health and Animal Welfare

Wopke Hoekstra
Commissioner
Climate, Net Zero and Clean Growth

Andrius Kubilius
Commissioner
Defence and Space

Marta Kos*
Commissioner
Enlargement

Stéphane Séjourné
Executive Vice-President
Prosperity and Industrial Strategy

Jozef Sikela
Commissioner
International Partnerships

Costas Kadis
Commissioner
Fisheries and Oceans

Maria Luis Albuquerque
Commissioner
Financial Services and the Savings and Investments Union

Hadja Lahbib
Commissioner
Preparedness and Crisis Management
Equality

Kaja Kallas
High Representative/Vice-President
Foreign Affairs and Security Policy

Magnus Brunner
Commissioner
Internal Affairs and Migration

Jessika Roswall
Commissioner
Environment, Water Resilience and a Competitive Circular Economy

Piotr Serafin
Commissioner
Budget, Anti-Fraud and Public Administration

Dan Jørgensen
Commissioner
Energy and Housing

Roxana Minzatu
Executive Vice-President
People, Skills and Preparedness

Ekaterina Zaharieva
Commissioner
Startups, Research and Innovation

Michael McGrath
Commissioner
Democracy, Justice and the Rule of Law

Apostolos Tzitzikostas
Commissioner
Sustainable Transport and Tourism

Raffaele Fitto
Executive Vice-President
Cohesion and Reforms

Christophe Hansen
Commissioner
Agriculture and Food

Glenn Micallef
Commissioner
Intergenerational Fairness, Youth, Culture and Sport

*Pending formal nomination. National proceedings ongoing

- **Piotr Serafin – przyszły komisarz ds. budżetu, administracji publicznej i zwalczanie oszustw.**
- dotychczasowy pełnił obowiązki szefa stałego przedstawicielstwa Polski przy UE.
- Wcześniej: absolwent SGH (Program Studiów Europejskich), dyrektor w Sekretariacie Generalnym Rady UE (odpowiedzialny za transport, telekomunikację i energię), doradca Przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska.
- Serafin to jeden z najbardziej doświadczonych w pracy w instytucjach UE polskich dyplomatów, który cieszy się w Brukseli dużym autorytetem

Komisja Europejska

- ⦿ To właśnie DG faktycznie opracowują i sporządzają przedstawiane przez Komisję projekty aktów prawnych.
- ⦿ Najważniejsze DG to: DG ds. rynku wewnętrznego, DG przemysłu, DG rolnictwa, DG spraw zagranicznych i na ogół są one kierowane przez komisarzy z najsilniejszych państw
- ⦿ W KE istnieją „kontyngenty narodowe” – gwarantujące równowagę narodową
- ⦿ Obowiązuje francuski model zarządzania – ścisłe przestrzeganie drogi służbowej

- ⦿ KE rocznie przygotowuje ok. 230 projektów rozporządzeń, 120 projektów dyrektyw, 60 projektów innych decyzji, 290 komunikatów, memorandumów i raportów,
- ⦿ Rocznie KE wydaje ok. 6 tys. rozporządzeń wykonawczych.

Kompetencje KE:

- **1. prawo inicjatywy legislacyjnej**
- **2. realizacja polityk i budżetu UE**
- **3. jest strażniczką traktatów**
- **4. reprezentuje UE na zewnątrz**

Kompetencje KE:

⊙ 1. Posiada niemal monopol na inicjatywę ustawodawczą:

- ⊙ odpowiada za sporządzanie projektów nowych aktów prawnych, które przedkłada Parlamentowi i Radzie UE
- ⊙ Rocznie przygotowuje kilkaset projektów rozporządzeń i dyrektyw, 270 decyzji, 290 komunikatów i raportów,
- ⊙ Uczestniczy aktywnie w kolejnych etapach procedur legislacyjnych.

⊙ **2. Wdraża polityki i wykonuje budżet Unii** zapewnia zarządzanie i stosowanie budżetu Unii; wdraża polityki i programy przyjęte przez Parlament i Radę, w tym realizuje politykę rolną, spójności, energetyczną, klimatyczną, przemysłową, gospodarczą, społeczną etc. .

Jednym z przykładów polityki aktywnie prowadzonej przez Komisję jest polityka konkurencji: KE monitoruje działania karteli i koncentracji przedsiębiorstw oraz upewnia się, że państwa UE nie dotują swoich sektorów gospodarki w taki sposób, który naruszałby konkurencję.

Kompetencje KE:

3. Jest strażniczką traktatów UE

- ⦿ - czuwa nad wprowadzaniem przepisów prawa wspólnotowego przez osoby prywatne, Państwa Członkowskie i inne instytucje.
- ⦿ może nałożyć sankcje osobom prywatnym i przedsiębiorstwom za naruszenie prawa UE.
- ⦿ może wszczynać postępowania przeciwko Państwom Członkowskim i wezwać je do naprawienia zaistniałej sytuacji, może złożyć do Trybunału Sprawiedliwości odwołanie w sprawie naruszenia prawa unijnego przez Państwa Członkowskie lub przez inne instytucje.

• 4. Reprezentuje UE na zewnątrz:

- prowadzi w imieniu UE negocjacje w celu zawarcia umów międzynarodowych z państwami trzecimi lub z organizacjami międzynarodowymi np. WTO.

Parlament Europejski

Parlament Europejski

◎ Skład i działanie

- ◎ Parlament Europejski składa się obecnie z 720 deputowanych wybranych w wyborach powszechnych i bezpośrednich na okres pięciu lat.
- ◎ Liczba deputowanych w każdym państwie zależy od liczby jego ludności. Członkowie Parlamentu zasiadają zgodnie z przynależnością polityczną we frakcjach partyjnych.
- ◎ Frakcje partyjne w PE + niezrzeszeni
- ◎ Członkowie Parlamentu rozdzieleni są na wiele komisji i delegacji specjalnych. Sprawozdania sporządzane przez komisje parlamentarne poddawane są głosowaniu na posiedzeniu plenarnym.

Kompetencje PE

- Parlament jest przede wszystkim **organem prawodawczym**, który wspólnie z Radą stanowi akty prawne w toku różnych procedur legislacyjnych.
- Bierze udział w **uchwalaniu budżetu** oraz udzielanie Komisji **absolutorium** z jego wykonania.
- Parlament Europejski w przeciwieństwie do parlamentów krajowych nie posiada prawa inicjatywy legislacyjnej – może jedynie wzywać Komisję do podjęcia takiej inicjatywy.
- Parlament Europejski może **kontrolować inne instytucje** oraz posiada **uprawnienia kreacyjne** (wyboru składu innych organów Unii):
- Kontroluje funkcjonowanie Komisji Europejskiej
- Przewodniczący Rady Europejskiej składa Parlamentowi sprawozdania z posiedzeń Rady Europejskiej
- PE ma prawo do ustanawiania komisji śledczych, powołuje Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Kompetencje PE

1 Władza ustawodawcza – ograniczone kompetencje

- Parlament współdecyduje wraz z Radą w tworzeniu aktów prawnych.
- Parlament Europejski dzieli uprawnienia legislacyjne z Radą UE na równych zasadach.

2 Kontrola budżetu

Parlament dzieli władzę budżetową z Radą UE.

Zatwierdza ostatecznie budżet, kontroluje jego wykonanie i udziela Komisji absolutorium z jego wykonania.

3 Kontrola władzy wykonawczej

- zatwierdza skład Komisji i jej przewodniczącego, ma prawo uchwalenia wotum nieufności wobec Komisji (większością 2/3 głosów)
- ma prawo zadawania pytań komisarzom
- Komisja jest zobowiązana do składania PE sprawozdań z działalności Unii i ponosi polityczną odpowiedzialność przed PE
- Parlament bada regularnie sprawozdania Komisji. Rocznie jest to ok. 4 000 pytań do KE oraz 400 pytań do Rady UE
- Może utworzyć tymczasowe komisje śledcze w celu kontrolowania domniemania wykroczeń lub niewłaściwego stosowania prawa UE

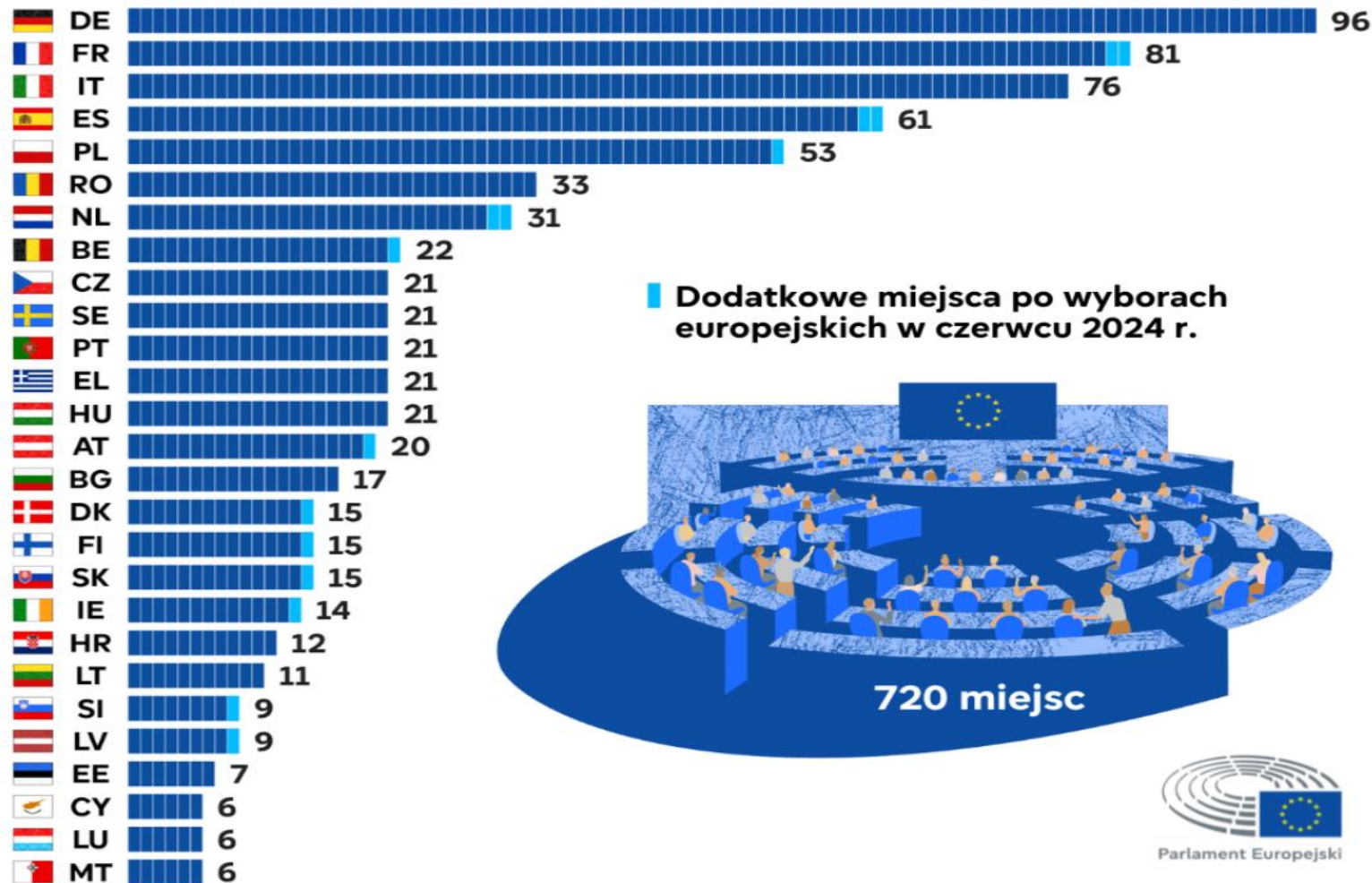
Polityczna rola PE:

- Parlament Europejski jest forum, na którym swoje stanowiska przedstawiają przywódcy i politycy.
- Stał się on rzecznikiem działań zewnętrznych i wewnętrznych Unii, umożliwiając posłom, a zatem i obywatelom udział w kształtowaniu ich wizji polityki europejskiej.
- Główne dziedziny zainteresowań PE to: polityka zagraniczna, globalizacja, obrona praw człowieka, prawa obywatelskie itp.
- PE ma trzy siedziby – w Brukseli, w Luksemburgu i w Strasburgu (Francja).
- Posiedzenia całego Parlamentu („posiedzenia plenarne”) odbywają się w Strasburgu i w Brukseli.
- Posiedzenia komisji parlamentarnych odbywają się w Brukseli.
- Luksemburg jest siedzibą administracji Parlamentu – Sekretariatu Generalnego.

Parlament Europejski

- Parlament Europejski jest jedyną instytucją ponadnarodową, której członkowie są demokratycznie wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich.
  - Jest on przedstawicielem obywateli Państw Członkowskich.
  - Zgodnie z ogólną zasadą miejsca są podzielone proporcjonalnie do liczby mieszkańców każdego kraju.
  - Każde Państwo posiada stałą liczbę miejsc: maksymalnie 96 a minimalnie – 6.
- **Liczebność:**
    - [1962](#)–162 posłów
    - [1979](#)–410 posłów
    - [1981](#)–434 posłów
    - [1986](#)–518 posłów
    - [1994](#)–567 posłów
    - [1999](#)–626 posłów
    - [2004](#)–732 posłów
    - [2007](#)-785 posłów
    - [2009](#)–736 posłów
    - 2014 – 751 posłów
    - 2019 – 751 posłów
    - 2024 – 720 posłów

Podział miejsc w Parlamencie Europejskim wg krajów na lata 2024-2029

Parlament Europejski

Kwestie finansowe posłów do PE

- Europosłowie otrzymują jednolite wynagrodzenie w wysokości 38,5% wynagrodzenia sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE, czyli ok. 8 tys. euro brutto miesięcznie (6.250 euro netto-15% UE Tax).
- Każdy deputowany otrzymuje dietę 304 euro/dzień za każdy dzień posiedzenia Parlamentu lub komisji PE czy frakcji partyjnej - ok. 16 dni miesięcznie (ok 4.830 euro/miesiąc)· Łącznie pensja + dieta pobytowa wynosi ok. 11 100 € miesięcznie netto
- Na działalność biur krajowych europoseł otrzymuje 21 tys € /miesiąc oraz 4,3 tys. na działalność biur krajowych
- Poseł otrzymuje również środki na pokrycie kosztów podróży do 4,2 tys. euro.
- Deputowani którzy nie uzyskają w kolejnych wyborach mandatów mogą, w zależności od stażu parlamentarnego, liczyć na odprawę z PE w wysokości od 6 do 24-miesięcznych pensji.
- Po 63 r.ż. mają prawo do emerytury – 3,5% wynagrodzenia za każdy rok sprawowania mandatu, max. 70% pensji.

Parlament Europejski

Przewodnicząca PE:
Roberta Metsola
z Europejskiej Partii Ludowej

Przewodniczący jest wybierany na okres 2,5 roku, to jest na połowę kadencji. Przewodniczący reprezentuje Parlament na zewnątrz i w stosunkach z innymi instytucjami UE.

Posłowie w PE

- Parlament Europejski składa się z 720 **posłów**, wybranych w 27 Państwach Członkowskich.
- Od 1979 r. **posłowie** są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich na 5 lat.
- Każde Państwo Członkowskie określa własną ordynację wyborczą, lecz stosuje identyczne zasady demokratyczne, to jest prawo do głosowania w wieku 18 lat, równość płci i tajność głosowania.
Wspólne zasady: bezpośredni i powszechny charakter wyborów, zasada proporcjonalności i odnawialny mandat pięcioletni.
- Komisje parlamentarne są odpowiedzialne za przygotowanie prac sesji plenarnych Parlamentu.
Komisje stałe – 24 według sektorów: np. sprawy zagraniczne, rozwój, handel międzynarodowy, budżet
- Komisje śledcze – ds. naruszenia lub niewłaściwego stosowania prawa UE.

Grupy (frakcje) polityczne w PE

- ⊙ Posłowie są członkami **grup politycznych** ; do grup wstępują bez względu na narodowość, w zależności od poglądów politycznych. Obecnie w PE istnieje 8 **grup politycznych**. Aby utworzyć grupę polityczną, potrzeba 25 posłów reprezentujących co najmniej jedną czwartą Państw Członkowskich. Grupy polityczne:
- ⊙ **EPP** : 191 Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci i liberałowie)
- ⊙ **S&D** : 135 Grupa postępowego sojuszu socjalistów i demokratów w Parlamencie Europejskim
- ⊙ **Renew Europe** 83
- ⊙ **GREENS/EFA**: 53 Grupa Zielonych/Wolne Przymierze Europejskie
- ⊙ **ID**: 57 Tożsamość i Demokracja
- ⊙ **EKR** : 71 Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
- ⊙ **Lewica** : 35 Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej / Nordycka Zielona Lewica
- ⊙ **NI** : 45 Niezrzeszeni
- ⊙ Inni: 50

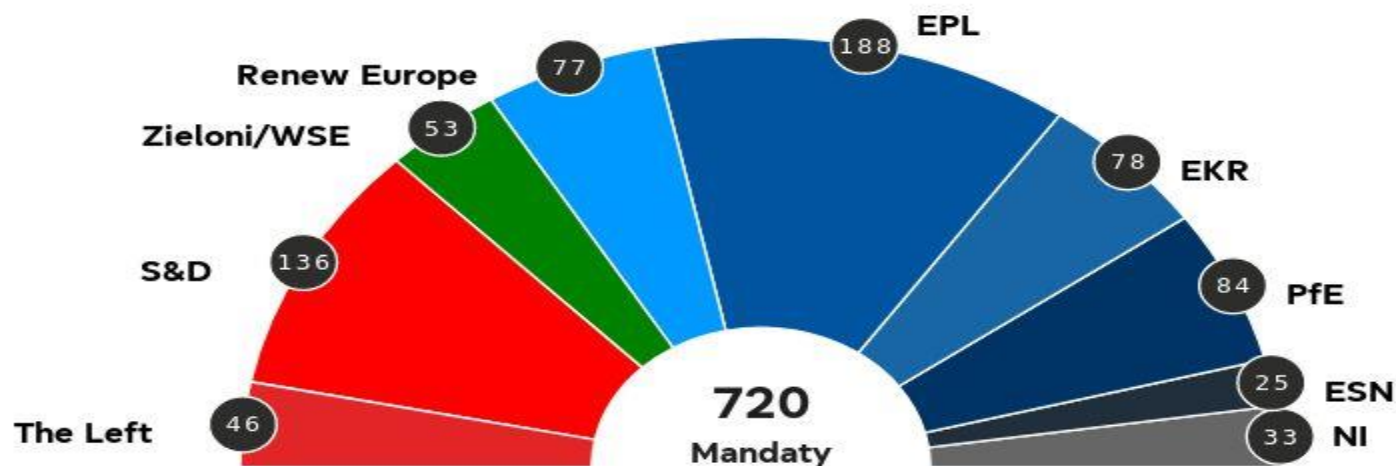
Frakcje polityczne w Parlamencie Europejskim

2024.07.23 - 11:07

Wszystkie godziny podano według GMT+2

Parlament Europejski 2024–2029

Posiedzenie inauguracyjne

Grupa Europejskiej Partii Ludowej

EPP - Europejska Partia Ludowa - Europejscy Demokraci – największa frakcja – 191 posłów ze wszystkich 27 krajów Unii, stanowi liczącą się siłę na arenie polityki europejskiej. Powstała w 1953r.

- ⊙ W szerszej perspektywie, 16 premierów państw UE jak i poprzedni Przewodniczący Komisji Europejskiej wywodzi się z tej politycznej orientacji.
- ⊙ Biorąc pod uwagę narodowość deputowanych, największy blok stanowią Niemcy - jest ich 30, Polska – 16, Hiszpania - 13. Najmniej - po jednym pośle - mają Dania i Estonia.
W EPP- zasiadają chrześcijańscy demokraci i konserwatyści.. Od 1999 jest to najliczniejsza grupa w Parlamencie. Obecnie ma dużą przewagę nad politycznym rywalem - Grupą Socjalistyczną.
- ⊙ Jako największej z parlamentarnych grup, EPP przysługuje większość kluczowych stanowisk w PE. Obecnie członkowie grupy pełnią rolę przewodniczących 9 spośród 22 komisji i podkomisji w Parlamencie. Przewodniczący Parlamentu oraz czterech spośród 14 Wiceprzewodniczących pochodzi z tej grupy
- ⊙ W skład EPP wchodzi postowie z PO i PSL

Priorytety EPP:

- tworzenie nowych miejsc pracy, kontynuowanie reform, inwestowanie w edukację oraz zatrudnienie, aby tworzyć szanse dla wszystkich
- zapobieganie protekcjonizmowi, koordynacja polityki fiskalnej i monetarnej
- zwiększenie stopnia przejrzystości i nadzoru rynków finansowych
- Europa ma być światowym liderem w dziedzinie „zielonych technologii”
- wzrost udziału odnawialnych źródeł energii do co najmniej 20% całości źródeł energii do roku 2020
- wprowadzenia rozwiązań prorodzinnych, które umożliwiają rodzicom pracę w elastycznym wymiarze godzin, usprawnienie rozwiązań z zakresu opieki nad dziećmi i polityki mieszkaniowej oraz prorodzinnej polityki fiskalnej, jak również promowanie korzystania z urlopu rodzicielskiego przez obojga rodziców pracujących.
- przyjęcie przez Europę długoterminowej strategii przyciągania utalentowanych i wykwalifikowanych pracowników z innych obszarów świata.

Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów

- Solidarność i sprawiedliwość społeczna oraz zapewnienie stabilności systemu socjalnego - to podstawowe założenia socjaldemokratów, socjalistów i członków S&D.
- Są drugą pod względem liczności grupą w PE. Grupa zdobyła 135 miejsc w PE.
- Posłowie pochodzą z 26 krajów i zasiadają we wszystkich komisjach parlamentarnych, siedmiu z nich objęło funkcję przewodniczących komisji.
- Najwięcej posłów: N-16, Włochy – 17, Hiszp-21, Fr- 31, Pl- 3.

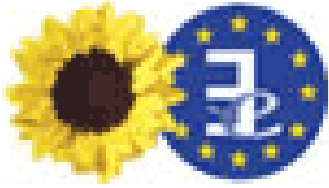

Renew Europe: Grupa Porozumienie Liberałów i Demokratów na rzecz Europy

- Renew Europe to partia centrowa, liczy 83 posłów z 22 krajów i jest trzecim pod względem wielkości ugrupowaniem w Parlamencie.
- Grupa łączy zdecydowanie federalistyczną orientację z poszanowaniem krajowych różnorodności – centrum.
- Najliczniej reprezentowani są Francuzi – 23 i Hiszpanie – 9, Niemiec – 7, Rumunii - 8. Liberałowie i Demokraci odgrywają często rolę łącznika ponad politycznymi podziałami.

ID: Tożsamość i Demokracja

- To eurosceptycy, liberałowie i konserwatyści – 57 posłów, głównie z Francji – 19 i Włoch – 24.
- Program: sprzeciw wobec "centralizacji i biurokratyzacji Europy". Powstała w lipcu 2019, obecnie posłowie pochodzą z 10 krajów (FR-19 Zjednoczenie Narodowe z Marine Le Pen, Wł-24 Liga Północna).
- Sami członkowie określają się rozmaicie jako: "krytycy UE, eurosceptycy albo eurorealiści".
Największym blokiem w grupie była brytyjska Partia Niepodległości. Prowadziła otwartą kampanię postulując wystąpienie WB z UE.
- Pozostali członkowie grupy są reformistami akceptującymi członkostwo swoich krajów w Unii, jednakże domagającymi się "mniejszej centralizacji, nie rozmywania suwerenności narodowej i pozostawienia większej władzy w rękach parlamentów narodowych".

Zieloni/Wolny Sojusz Europejski

- Ugrupowanie centrolewicowe.
- Program: kwestie ekologii oraz walka o zagwarantowanie sprawiedliwej równowagi między reformami gospodarczymi i kwestiami socjalnymi, a także reprezentowanie „narodów bez państw”.
- Młoda frakcja – od 1999 r. w PE, ale wcześniej Zieloni pojawili się w PE w latach 80-tych.
- Wolne Przymierze Europejskie – na rzecz demokracji i praw narodów nie posiadających własnego państwa oraz praw regionów europejskich do samostanowienia.
- Grupę tworzy 53 posłów z 16 krajów. Wśród nich niemiecka delegacja jest najliczniejsza (25) i z Francji (12).

Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (ECR)

- To ugrupowanie utworzone przez konserwatystów po wyborach w 2009r. Obecnie posiada 71 miejsca w PE.
ECR podziela wiarę we współpracę państw narodowych, dzięki której można budować stabilną Europę opartą na różnorodności.
- Opowiada się za zasadą subsydiarności uważając, iż pozwala ona, w interesie obywateli, na sprawiedliwy podział kompetencji pomiędzy UE a władze państwowe i lokalne.
- Jest to młoda frakcja – od 2009r.
- Obecnie grupa liczy 71 posłów z 15 państw, w tym z PL – 20 z PiS i SP i z Włoch – 8.

Zjednoczona Lewica Europejska/Nordycka Zielona Lewica

- GUE/NGL to ekosocjaliści i eurokomuniści, jest szóstą pod względem wielkości grupą w Parlamencie Europejskim. Obejmuje 35 posłów z 9 państw i stanowi płaszczyznę współpracy dla partii o orientacji lewicowej. Z Niemiec – 5, Fr-6, Hiszp. – 6, Włoch – 8.
- Grupa deklaruje chęć budowania "innej Europy: socjalnej, pokojowej, demokratycznej, feministycznej, ekologicznej Europy, solidarnej z ludźmi całego świata"

GUE/NGL powstała w 1991 r. W skład grupy wchodzi 39 posłów z różnych partii europejskich: komunistycznych, lewicowych i socjalistycznych.

Polscy posłowie w PE - 53:

- Europejska Partia Ludowa 16: PO + PSL – 22 posłów
- Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (ECR): PiS + SP+SP – 20 posłów
- Sojusz Socjalistów i Dem.: Nowa Lewica - 3 posłów
- Konfederaci za Europą: Konfederacja WiN - 2
- Renew Europe: PL-2050 – 1
- Europa Suwerennych Narodów (ESN): Konfederacja WiN - 3 posłów
- NI: Konfederacja WiN - 1

2024
WYBORY
DO PE

WYNIKI WYBORÓW

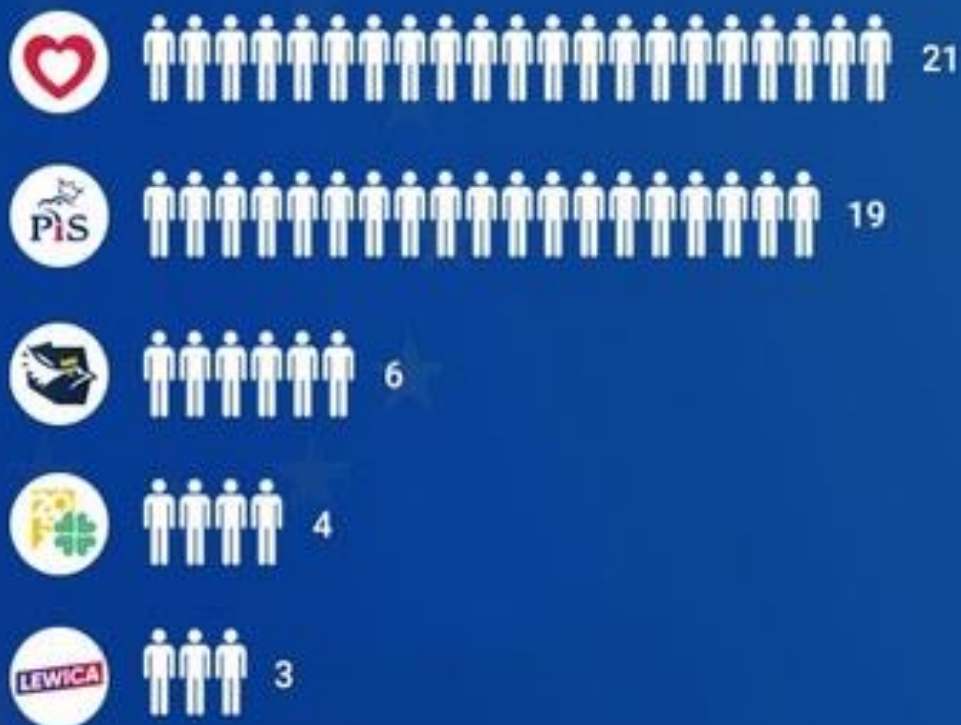
PO WIĘCEJ INFORMACJI DOTYCZĄCYCH WYBORÓW DO PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO ZAJRZYJ NA [GAZETAPRAWNA.PL](https://www.gazetaprawna.pl)

źródło: PKW

Podział mandatów

Exit Poll Ipsos dla Polsatu, TVN, i TVP

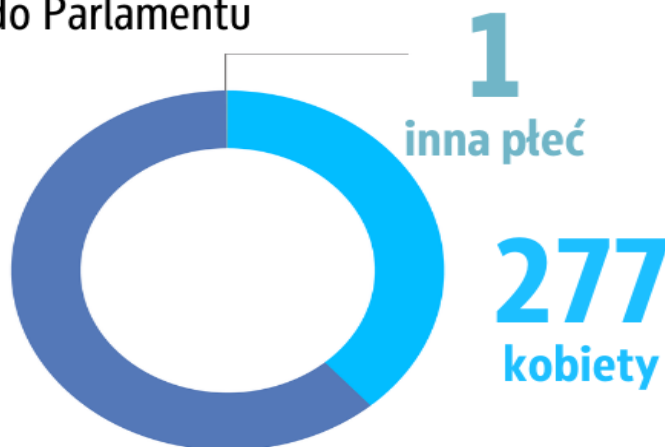
wybory do parlamentu europejskiego **2024**

Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego na początku kadencji 2024-2029

50%

nowo wybrani do Parlamentu

1
inna płeć

441
mężczyźni

277
kobiety

najmłodsza osoba

23
lata

średnia wieku

50
lat

najstarsza osoba

76
lata

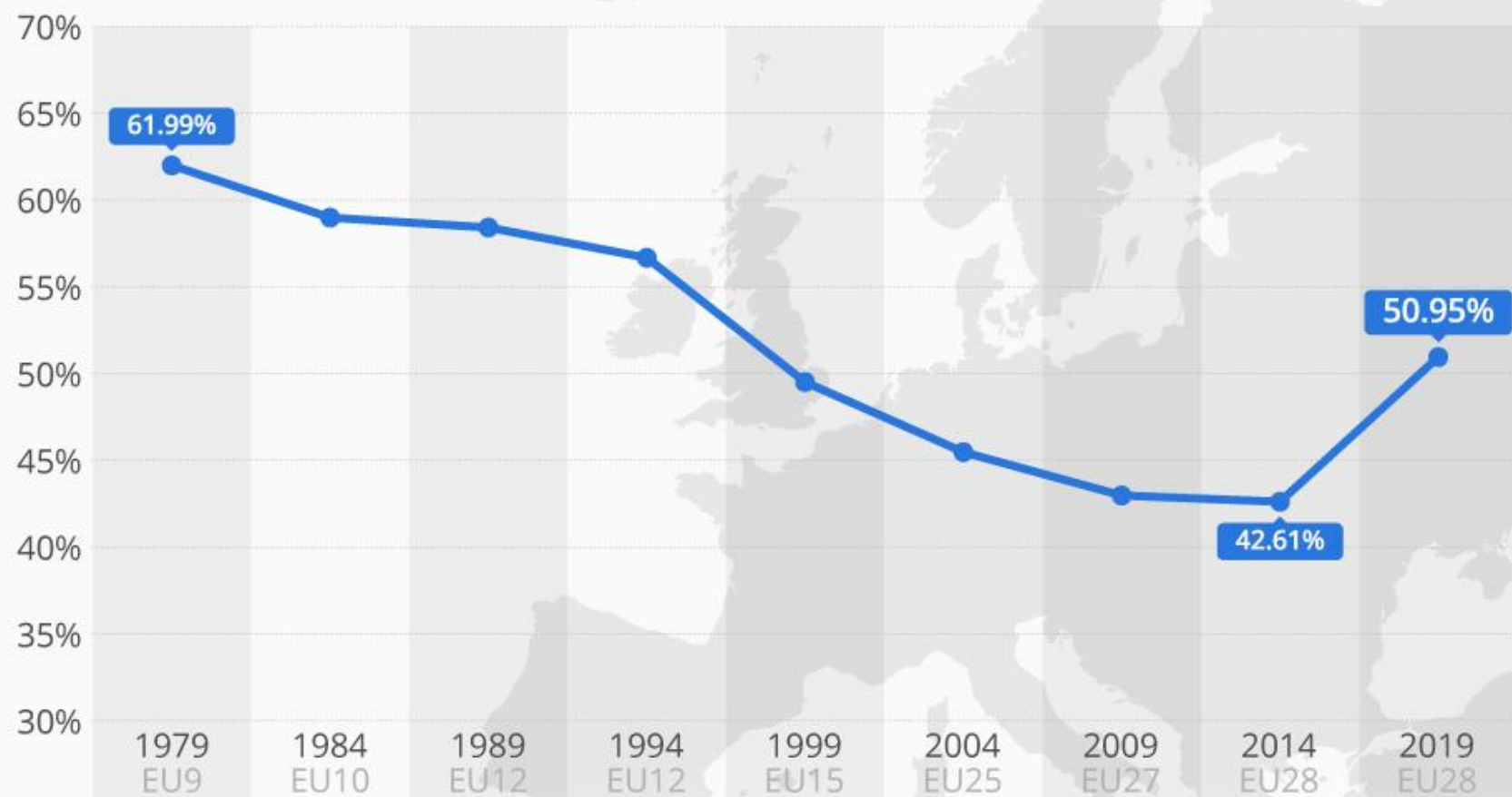
Parlament Europejski

Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego

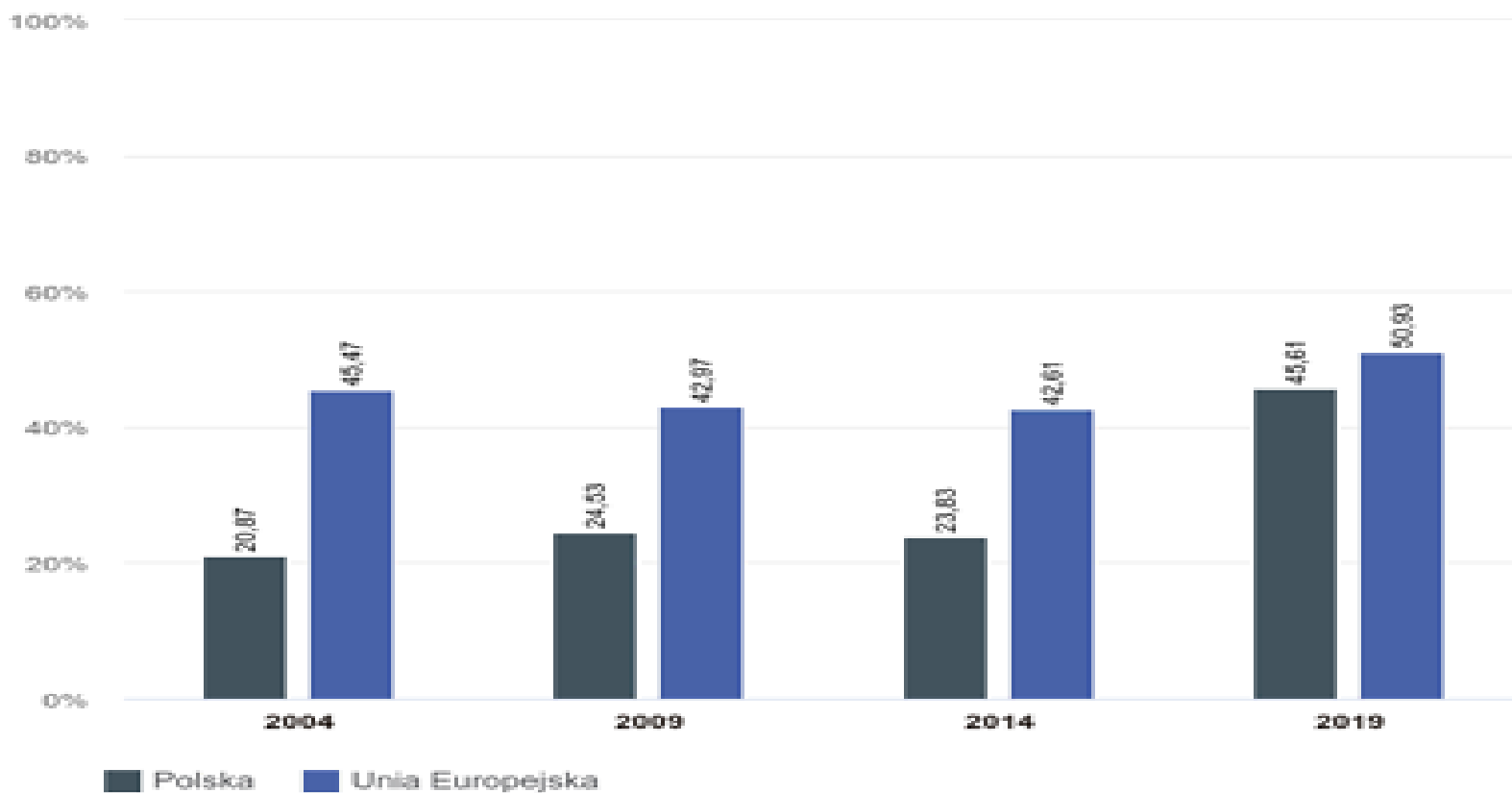
European Election Turnout Reaches 20-Year High

Voter turnout in the European Parliament Elections from 1979 to 2019*

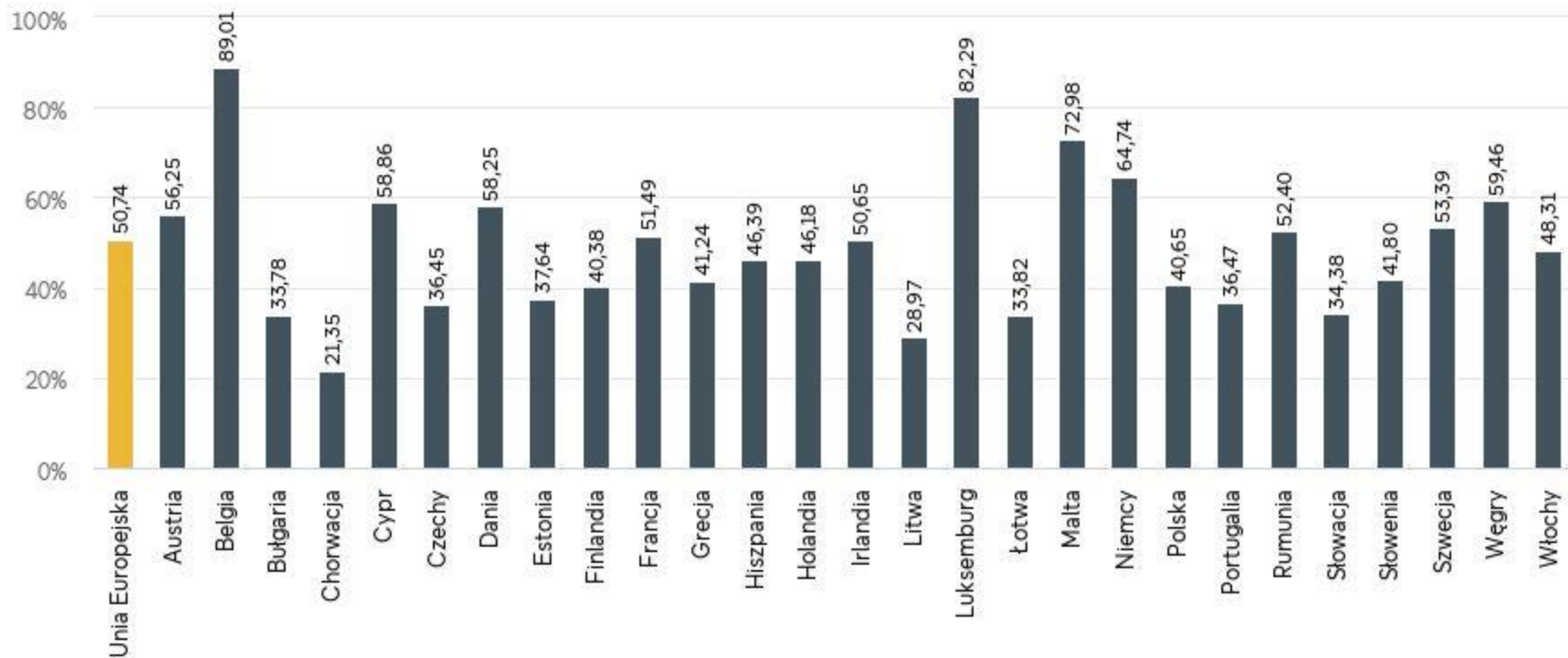
Frekwencja według roku

Polska - Wstępne wyniki

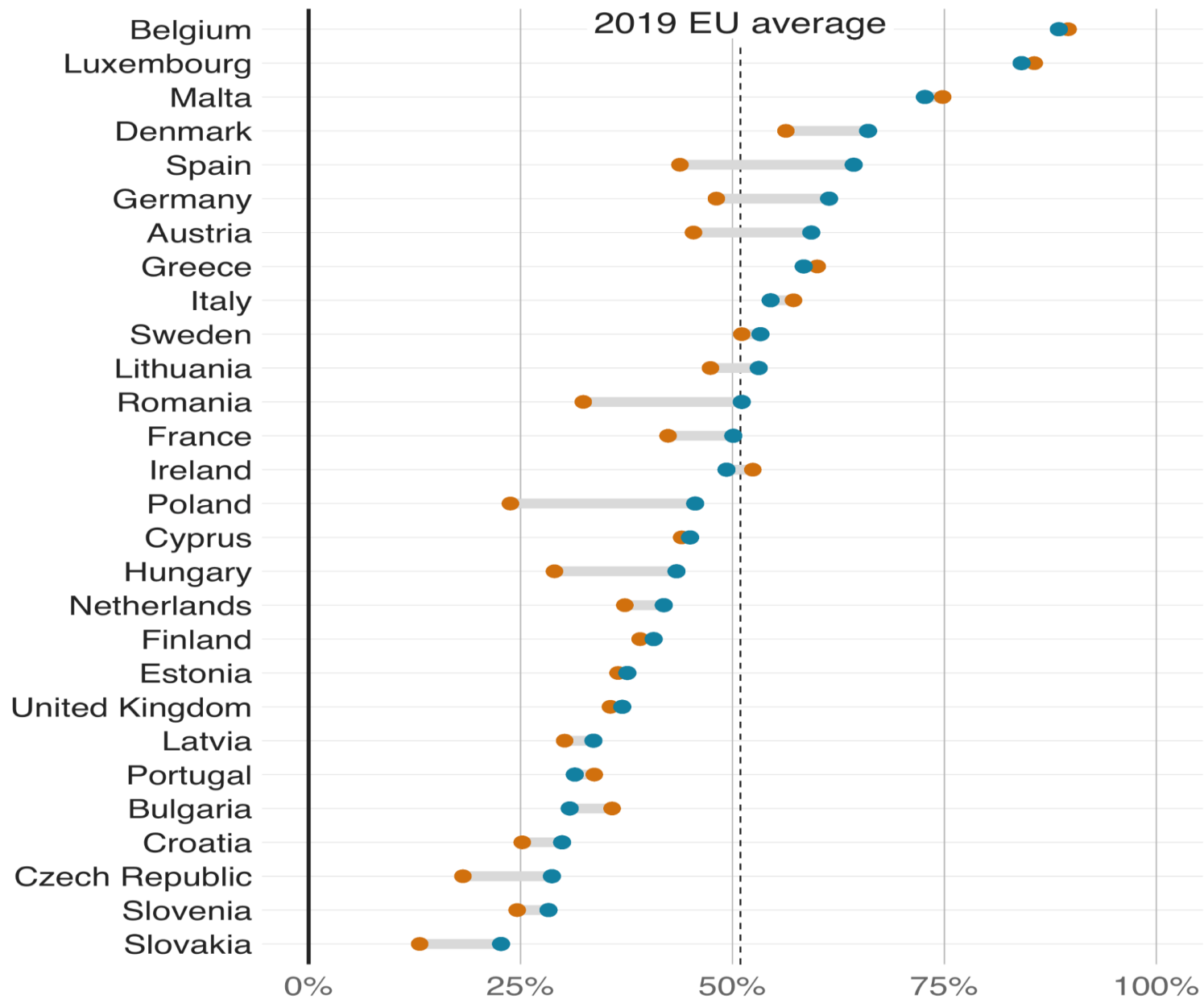
Frekwencja według kraju (%)

Wyniki końcowe

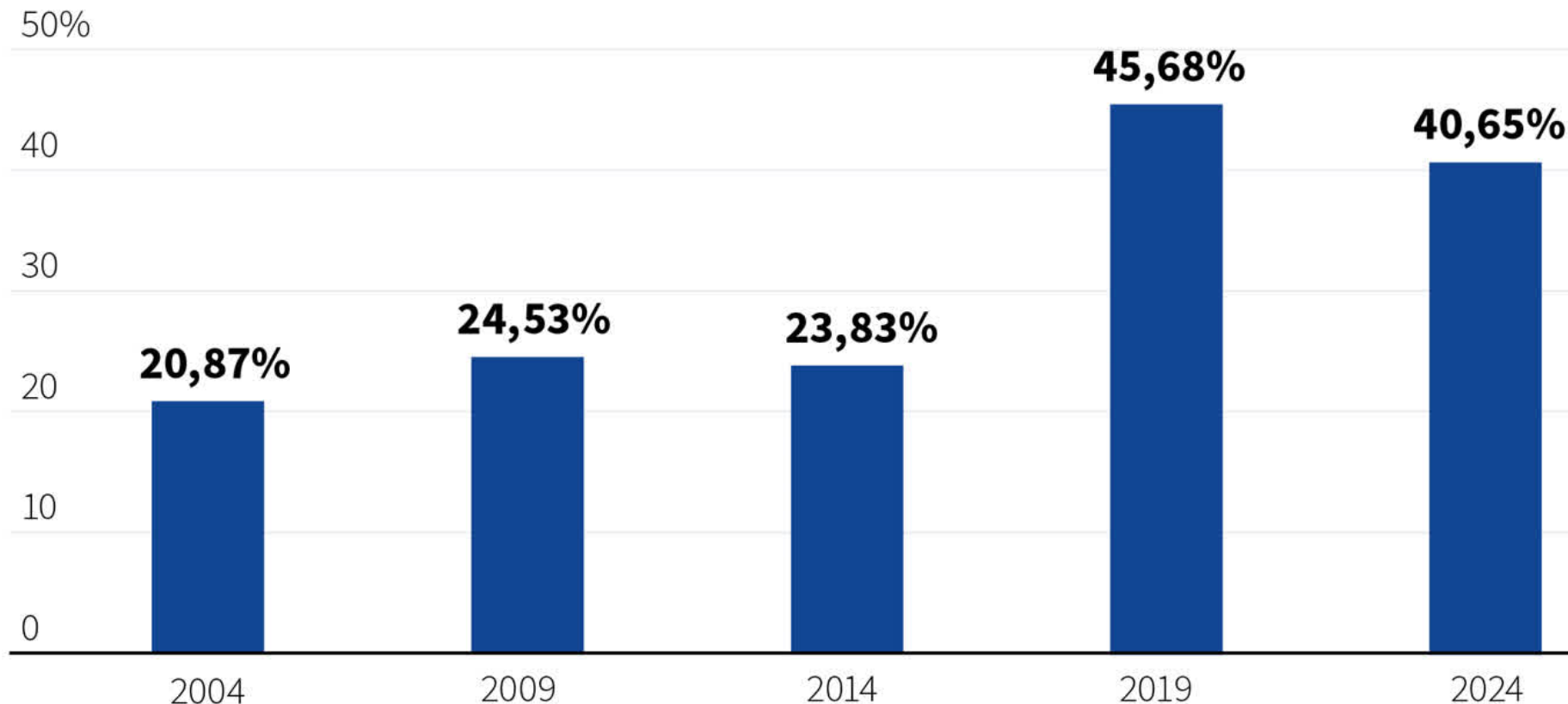
Turnout by country in 2014 and 2019

Source: European Parliament

Frekwencja w wyborach do PE

FREKWENCJA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W POLSCE

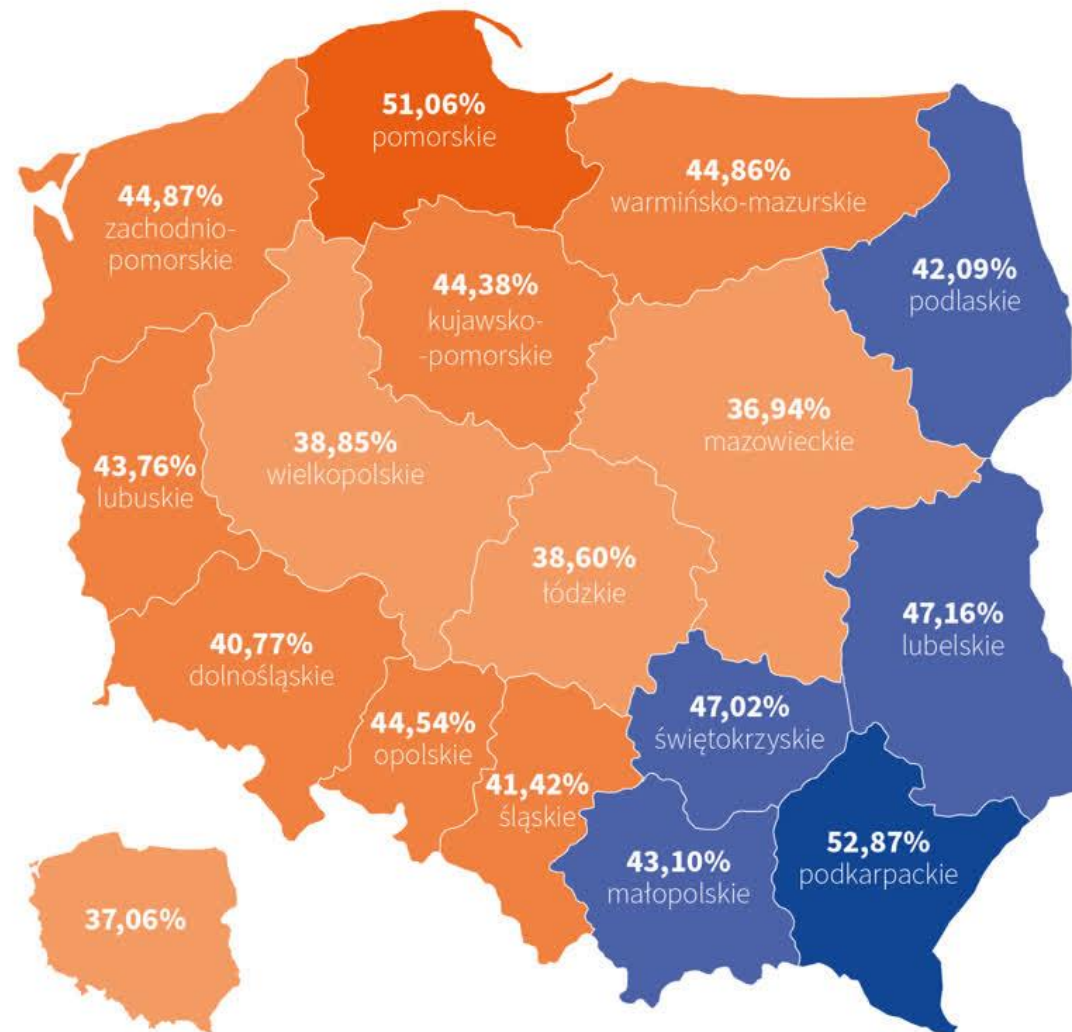
Źródło: PKW

Zwycięzcy w województwach

WYNIKI WYBORÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO WG WOJEWÓDZTW

Komitety z największą liczbą głosów w województwach

KKW Koalicja Obywatelska   KW Prawo i Sprawiedliwość

Źródło: PKW

Dlaczego Polacy nie biorą udziału w wyborach do PE?

- Generalnie Polacy niechętnie biorą udział w każdych wyborach
- Przyczyny bierności:
- Wg. Prof..J.Czapińskiego społeczeństwo mało obywatelskie, nieufne, niski poziom zaangażowania w NGOs i w sferze publicznej
- Niewielkie zainteresowanie polityką i jej wpływem na życie codzienne
- Przekonanie, że ich głos i tak nic nie zmieni
- elektorat zagubionych – nie wiedzą na kogo ma głosować – niska podaż w sferze polityki
- Elektorat zapracowanych – zajęci praca i obowiązkami nie interesują się polityką
- Elektorat rozczarowany – partie na które głosowali zdradziły ich i rozczarowały
- Wybór wymaga wiedzy i dobrej orientacji co do kompetencji i roli UE

- Zniechęcenie do polityki – walka, agresja, skandale nie sprzyjają zaangażowaniu w politykę
- Niestabilny elektorat – ok. 30% wyborców przechodzi od głosowania do absencji lub odwrotnie
- Mediatyzacja polityki – rosnąca rola komercyjnych mediów
- Nowe roczniki wyborców powielają zachowania starszych wyborców
- Udział w wyborach to transakcja, w której ponosi się koszt emocjonalny (zawierzenie komuś) i fizyczny – sam akt głosowania (sprawdzenie, gdzie jest komisja, wyjście z domu, dojazd itp.), oczekuje się więc zysków.
- Do tego potrzebne jest przekonanie, że pomiędzy aktem głosowania a własną sytuacją istnieje jakiś związek. Te związki we współczesnych demokracjach słabną. Coraz bardziej zatem liczy się motyw emocjonalny, kulturowy, ideologiczny, a także personalne sympatie i antypatie.

Kto w Polsce bierze udział w wyborach a kto nie?

- Aktywni wyborcy: osoby z wykształceniem wyższym, zamieszkujące duże miasta, dawny zabór austriacki, raczej w średnim wieku i starsze, raczej mężczyźni, o wysokich dochodach
- Osoby niegłoszące: z niskim wykształceniem, z niskim dochodami, bezrobotni, osoby młode, mieszkańcy wsi i małych miast, dawny zabór rosyjski, kobiety.

Wybory w Polsce do PE

- W Polsce podczas wyborów do PE 5% próg wyborczy dla partii politycznych
- Czynne prawo wyborcze – 18 lat i nie pozbawiony tych praw
- Bierne prawo wyborcze – 21 lat, prawo do głosowania, nie został skazany za przestępstwo, na stałe zamieszkuje w Polsce lub innym prawie członkowskim UE od co najmniej 5 lat.
- Ordynacja proporcjonalna

Specyficzne cechy PE:

- PE jako „dom spokojnej starości”
- Wysoka rotacja deputowanych (50%) nowych członków
- Wysoki poziom absencji deputowanych
- Prointegracyjna socjalizacja deputowanych
- Podział partyjny delegacji danego kraju odzwierciedla system partyjny tam istniejący

Prawo do złożenia petycji do PE

- Każdy obywatel (oraz organizacja, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie) ma prawo **złożenia petycji** do PE w sprawie, która wchodzi w zakres działalności UE
- Petycja może mieć formę skargi lub wniosku i może dotyczyć spraw leżących w interesie publicznym lub prywatnym.
- Petycja może zawierać indywidualny wniosek, skargę lub komentarz dotyczący stosowania prawa UE, lub też wezwanie PE do przyjęcia stanowiska w danej sprawie.
- Petycje te umożliwiają Parlamentowi zwrócenie uwagi na wszelkie przypadki naruszenia praw obywateli UE przez państwo członkowskie, władze lokalne lub instytucję.
- Najczęściej petycje dotyczą **ochrony środowiska i praw obywateli**
- **W 2020 r. złożono 1398 petycji** (głównie przez internet)
- <https://www.europarl.europa.eu/petitions/en/show-petitions?keyWords=&years=2024&years=1&searchThemes=1&statuses=1&countries=1&searchRequest=true&resSize=20&pageSize=20#res>

Rada Europejska

Rada Europejska

- Jest to zinstytucjonalizowana forma spotkań szefów państw i rządów (tj. prezydentów i/lub premierów) wszystkich państw UE oraz Przewodniczącego Komisji Europejskiej.
- Rada Europejska spotyka się cztery razy do roku lub częściej w celu uzgodnienia ogólnej polityki UE oraz dokonania weryfikacji osiągniętego postępu.
- Spotkania te są nazywane szczytami, gdyż Rada decyduje o kierunkach rozwoju i strategii działania UE.
- Kompetencje: „nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne wytyczne jej polityki”, Odgrywa wiodącą rolę w procesie integracji europejskiej
- Na czele stoi Przewodniczący Charles Michel (12.2014-12.2019 Donald Tusk),
- Jego zadania: kierowanie pracami Rady Europejskiej oraz reprezentowanie Unii na zewnątrz w sprawach WPZiB.
- Organy UE mają w stosunku do RE charakter wykonawczy
- Decyzje podejmowane są przez RE nie w drodze głosowania, ale na zasadzie **kompromisu i konsensusu**
- Nie ma już rotacyjnego półrocznego przewodniczenia przez dane państwo w RE.

Zadania przewodniczącego:

- przewodniczy posiedzeniom Rady Europejskiej i kieruje jej pracami
- czuwa nad **przygotowaniami** do posiedzeń RE oraz nad **ciągłością jej działań**
- przyczynia się do **spójności i konsensusu** na forum Rady Europejskiej
- **reprezentuje Unię na zewnątrz:**
- w **kwestiach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa** – wraz z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa
- na **szczytach międzynarodowych** – wraz z przewodniczącym Komisji Europejskiej.
- **Kadencja trwa 2,5 roku** i może zostać przedłużony o jedną kadencję.

Rada UE: głos państw członkowskich

Rada UE

- ⊙ Rada jest głównym organem legislacyjnym UE. Podobnie jak PE, Rada została powołana w latach 50. na mocy traktatów założycielskich.
- ⊙ Reprezentuje państwa członkowskie, a w jej obradach uczestniczy jeden minister z każdego rządu krajowego UE.
- ⊙ Różni ministrowie uczestniczą w różnych posiedzeniach w zależności od rodzaju zagadnień w porządku obrad.
- ⊙ Jeśli Rada ma obradować nad problemami ochrony środowiska, w obradach weźmie udział Minister Ochrony Środowiska z każdego państwa UE; w tym przypadku będzie ona zwana Radą Ochrony Środowiska.
- ⊙ Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych zajmuje się stosunkami UE z innymi krajami oraz sprawami ogólnymi

Rada może obradować w dziewięciu różnych konfiguracjach:

- Rada ds. Ogólnych (GAC)
- Rada ds. Zagranicznych (FAC)
- Rada ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN)
- Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA)
- Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO)
- Rada ds. Konkurencyjności (COMPET)
- Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE)
- Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRI)
- Rada ds. Środowiska (ENVI)
- Rada ds. Edukacji, Młodzieży i Kultury (EYC).

Kompetencje Rady :

- **1. Uchwala akty prawne UE.** W wielu dziedzinach dzieli władzę ustawodawczą z Parlamentem Europejskim.
- **2. Koordynuje ogólną politykę gospodarczą** państw członkowskich.
- **3. Zawiera umowy międzynarodowe między UE** a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.
- 4. Wraz z Parlamentem Europejskim zatwierdza budżet UE.
- 5. Określa kierunki Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, opierając się na wytycznych ustalonych przez RE
-
- 6. Koordynuje współpracę między krajowymi organami sądowymi i służbami policyjnymi w sprawach kryminalnych

Prezydencja w Radzie

- **Rotacyjna prezydencja**
- Co 6 miesięcy kolejne państwo przejmuje rotacyjną prezydencję w Radzie. W tym okresie przewodniczy posiedzeniom pomagając zapewnić ciągłość prac UE.
- Państwa członkowskie, które mają kolejno sprawować prezydencję, **ściśle ze sobą współpracują w 3-krajowych grupach.**
- Każda grupa 3 państw wyznacza długofalowe cele i przygotowuje wspólny program tematów i ważnych spraw, którymi Rada będzie się zajmować przez 18 miesięcy.

2022	Francja	Emmanuel Macron	
	Czechy	–	–
2023	Szwecja	–	–
	Hiszpania	–	–
2024	Belgia	–	–
	Węgry	–	–
2025	Polska	–	–
	Dania	–	–
2026	Cypr	–	–
	Irlandia	–	–
2027	Litwa	–	–
	Grecja	–	–
2028	Włochy	–	–
	Łotwa	–	–
2029	Luksemburg	–	–
	Holandia	–	–
2030	Słowacja	–	–
	Malta	–	

Tryb podejmowania decyzji

Zależnie od omawianej sprawy Rada UE decyduje:

- **większością zwykłą** („za” głosuje 14 państw członkowskich)
- **większością kwalifikowaną** („za” głosuje 55% państw członkowskich reprezentujących co najmniej 65% ludności UE”)
- **jednogłośnie** (wszyscy głosują „za”) – obecnie rzadko stosowane, ograniczono jego używanie na rzecz większości kwalifikowanej;
- Rada może głosować tylko wtedy, gdy obecna jest większość jej członków.

Rozkład głosów ważonych

Państwo	do 2004	od 2004
<u>Niemcy</u>	10	29
<u>Wielka Brytania</u>	10	29
<u>Francja</u>	10	29
<u>Włochy</u>	10	29
<u>Hiszpania</u>	8	27
<u>Polska</u>	8	27
<u>Holandia</u>	5	13
<u>Grecja</u>	5	12
<u>Czechy</u>	5	12
<u>Belgia</u>	5	12
<u>Węgry</u>	5	12
<u>Portugalia</u>	5	12
<u>Szwecja</u>	4	10
<u>Austria</u>	4	10
<u>Słowacja</u>	3	7
<u>Dania</u>	3	7
<u>Finlandia</u>	3	7
<u>Litwa</u>	3	7
<u>Irlandia</u>	3	7
<u>Łotwa</u>	3	4
<u>Słowenia</u>	3	4
<u>Estonia</u>	3	4

Deficyt demokracji w UE

- ⦿ - polega na tym, że to organy władzy wykonawczej posiadają głównie kompetencje tworzenia prawa UE, a nie Parlament Europejski,
- ⦿ - w Unii Europejskiej podobnie jak we wszystkich innych organizacjach międzynarodowych – to rzędy (władza wykonawcza), a nie parlamenty reprezentują poszczególne państwa w instytucjach wspólnotowych i to głównie rzędy tworzą prawo Unii Europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości UE – rozbudowany organ sądowniczy

- ⦿ Trybunał Sprawiedliwości UE – w jego skład wchodzi:

Trybunał Sprawiedliwości i Sąd

- ⦿ siedziba w Luksemburgu
- ⦿ - organ UE pełniący funkcję sądu międzynarodowego, konstytucyjnego i administracyjnego.
- ⦿ powstał na mocy traktatu o EWWiS. W 1989 r. przy Trybunale utworzono Sąd Pierwszej Instancji, którego orzecznictwo dotyczy spraw osób fizycznych i prawnych.

Skład Trybunału Sprawiedliwości:

- 27 sędziów mianowanych przez państwa członkowskie.
- Muszą spełniać przesłanki powoływania na najwyższe stanowiska sędziowskie lub są najwybitniejszymi autorytetami w dziedzinie prawa.
- Sędziowie są przedstawicielami UE i nie mogą orzekać w sprawach, których stroną jest państwo, które ich nominowało.
- Wybierają spośród siebie przewodniczącego; obecnie funkcję tę pełni Koen Lenaerts

Kompetencje TS UE:

- Trybunał Sprawiedliwości:
  - - dokonuje wykładni prawa UE, aby zapewnić jego stosowanie w taki sam sposób we wszystkich państwach UE
  - - rozstrzyga spory prawne między rządami a instytucjami UE.
  - - rozpatruje sprawy wnoszone przez państwa, instytucje, osoby fizyczne, przedsiębiorstwa lub organizacje, które uważają, że ich prawa zostały naruszone przez instytucje UE.

Kompetencje TS UE

1. **Egzekwowanie prawa** (postępowania w sprawie uchybienia) – sprawy wnoszone przeciwko rządów krajów UE w związku z nieprzestrzeganiem prawa UE. Sprawy te mogą być wnoszone przez Komisję Europejską lub inny kraj UE. Jeżeli Trybunał uzna dany kraj za winny uchybienia, zobowiązuje go do bezzwłocznego naprawienia sytuacji. W przeciwnym razie wszczynana jest kolejna sprawa, która może zakończyć się nałożeniem grzywny.
2. **Wykładnia prawa** (orzeczenia w trybie prejudycjalnym) – sądy krajów UE są zobowiązane do zapewniania właściwego stosowania prawa UE. Istnieje jednak ryzyko odmiennej interpretacji prawa UE przez sądy w różnych krajach. Jeżeli sąd krajowy ma jakiegokolwiek wątpliwości co do wykładni lub ważności danego aktu prawnego UE, może **zwrócić się o wyjaśnienie do TS**.
3. **Unieważnianie aktów prawnych UE** (skargi o stwierdzenie nieważności) – jeżeli jakiś akt prawny UE uznany zostanie za niezgodny z traktatami UE lub prawami podstawowymi, rządy krajów UE, Rada UE, Komisja Europejska lub Parlament Europejski mogą zwrócić się do TS o jego unieważnienie. Osoby fizyczne mogą również wnieść skargę o unieważnienie aktu prawnego UE, który bezpośrednio ich dotyczy.

Trybunał Sprawiedliwości UE – kompetencje cd.

- **3. Zapewnianie podejmowania działań przez UE** (skargi na bezczynność) – Parlament, Rada i Komisja są zobowiązane do podejmowania określonych decyzji w określonych okolicznościach. Jeżeli nie dopełniają one tych zobowiązań, rządy krajów UE, inne instytucje UE lub (pod pewnymi warunkami) osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa mogą wnieść skargę do Trybunału.
- **4. Skargi na instytucje UE** (roszczenia o odszkodowanie) – każda osoba fizyczna lub przedsiębiorstwo, które doznały szkody w wyniku działania lub bezczynności UE bądź jej urzędników, może wnieść przeciwko nim skargę do Trybunału.
- **Przykłady orzeczeń TS UE:**
- <https://www.europarl.europa.eu/petitions/en/show-petitions?keyWords=&years=2024& years=1& searchThemes=1& statuses=1& countries=1&searchRequest=true&resSize=20&pageSize=20#res>

Sąd

- - W skład Sądu wchodzi co najmniej jeden sędzia z każdego państwa członkowskiego. Sędziowie mianowani są przez rządy państw członkowskich. Ich kadencja trwa sześć lat i jest odnawialna.
- Sędziowie wybierają spośród siebie na okres trzech lat prezesa.

Kompetencje:

- skargi wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne na akty, których są adresatami lub które dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie oraz na akty regulacyjne, które dotyczą ich bezpośrednio i nie wymagają wydania środków wykonawczych;
- skargi państw na nieważność aktów ustawodawczych, aktów Rady, KE EBC PE zmierzających do wywarcia skutków prawnych wobec podmiotów trzecich,
- skargi państw członkowskich, instytucji Unii oraz, w ograniczonym zakresie, osób fizycznych i prawnych na zaniechania Komisji, Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady
- skargi o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez instytucje Unii lub pracowników;
- skargi na decyzje Rady w sprawach pomocy publicznej i środków ochronnych w handlu;

Trybunał Obrachunkowy (Rewidentów Księgowych)

od 1977 r.

- Powierzono mu zadanie pełnienia kontroli finansowej w UE: badanie zgodności z prawem i prawidłowości wszystkich wydatków i dochodów oraz ocenę racjonalności i prawidłowości zarządzania finansami.
- Kontroluje każdą osobę lub organizację dysponującą środkami UE – również przeprowadzając kontrole na miejscu w instytucjach UE, krajach UE i krajach otrzymujących pomoc UE.
- sporządza sprawozdanie z wykonania budżetu, które staje się podstawą do uchwalenia przez PE absolutorium dla Komisji.

Komitet Ekonomiczno-Społeczny

- – organ doradczy i opiniodawczy
- - reprezentuje przedstawicieli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, wywodzących się z różnych grup zajmujących się działalnością gospodarczą i społeczną, np. pracodawcy, związki zawodowe, rolnicy, konsumenci i pozostałe grupy interesów.
- **Podstawowe funkcje:**
- - przedstawia opinię wobec KE, PE i Rady w kwestiach dotyczących polityki gospodarczej i społecznej. Opinie Komitetu nie są dla nich wiążące, mają wyłącznie charakter doradczy.
- zachęca społeczeństwo obywatelskie do większego angażowania się w kształtowanie polityki UE
- wzmacnia rolę społeczeństwa obywatelskiego w krajach nienależących do UE oraz pomaga tworzyć struktury doradcze.
- Obecnie w KES zasiada 329 członków

Grupy w KES:

- I. Pracodawcy – przedstawiciele sektorów przemysłowych, małe i średnie przedsiębiorstwa, izby handlowe, handlu hurtowego i detalicznego, bankowości i ubezpieczeń, transportu i rolnictwa.
- II. Pracownicy - obejmuje zatrudnionych wszystkich kategorii, od pracowników fizycznych po kadre kierowniczą. Wywodzą się z krajowych organizacji związków zawodowych.
- III. Grupa reprezentuje różnorodne interesy: organizacje pozarządowe, organizacje rolnicze, małe przedsiębiorstwa, rzemiosło, wolne zawody, organizacje konsumenckie i ekologiczne, stowarzyszenia reprezentujące rodzinę, kobiety, itp.

Komitet Regionów

- Obecnie liczba członków KR wynosi 329 – są to przedstawiciele organizacji samorządowych państw członkowskich. Polsce przypada 21 miejsc.
- Kandydaci na członków KR są wyznaczani przez rządy państw UE.
- Członkowie Komitetu są całkowicie niezależni politycznie w wykonywaniu swoich obowiązków.
- **Kompetencje – opiniodawczo-doradcze:**
  - - reprezentuje stanowiska władz lokalnych i regionalnych wobec ustawodawstwa UE poprzez wydawanie opinii na temat propozycji legislacyjnych KE
  - - Komisja i Rada są zobowiązane do zasięgania opinii KR w sprawach, które bezpośrednio dotyczą władz lokalnych i regionalnych,
  - - Komitet może również wyrażać opinie z własnej inicjatywy i przedkładać je Komisji, Radzie a także PE.

Europejski Bank Centralny

- To bank centralny UE, a także bank emisyjny w odniesieniu do waluty euro, przyjętej przez 19 krajów Unii. Siedzibą EBC jest Frankfurt nad Menem
- EBC jest bankiem centralnym Unii Europejskiej i w tym charakterze odpowiada za:
  - nadzorowanie systemów bankowych w krajach Unii;
  - Zarządza euro
  - Ustala ramy polityki pieniężnej i gospodarczej UE
- **Główny cel: utrzymanie stabilności cen**
- W węższym zakresie, EBC jest bankiem emitującym wspólną walutę i prowadzącym politykę monetarną w strefie euro, m.in. poprzez ustalanie podstawowych bankowych stóp procentowych oraz operacje rynku otwartego.
- EBC jest wspierany przez 19 banków centralnych krajów strefy euro

Europejski Bank Centralny – kompetencje

- EBC ustala stopy procentowe dla pożyczek udzielanych bankom komercyjnym w krajach strefy euro (wpływa na podaż pieniądza i inflację).
- Zarządza rezerwami walutowymi strefy euro oraz sprzedażą lub zakupem walut, aby utrzymać równowagę kursów wymiany.
- Pomaga organom krajowym w sprawowaniu odpowiedniego nadzoru nad rynkami i instytucjami finansowymi oraz w zapewnieniu sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych.
- Zapewnia bezpieczeństwo i dobrą kondycję europejskiego systemu bankowego.
- Zezwala krajom strefy euro na emisję banknotów euro.
- Monitoruje trendy cenowe i ocenia związane z nimi ryzyko dla stabilności cen.

Europejski Bank Centralny

- Przy realizacji zadań EBC współpracuje z bankami centralnymi w ramach:
- Europejski System Banków Centralnych (ESBC): 27 banków centralnych krajów UE (w tym NBP)
- Eurosystem: 19 banków centralnych strefy euro
- EBC jest niezależny w zakresie polityki monetarnej od jakichkolwiek władz krajowych lub unijnych - jest on uznawany za najbardziej niezależny bank centralny na świecie.
- Naczelną władzą EBC jest Rada Prezesów, która decyduje o działaniach EBC, w tym o kierunku prowadzonej przez niego polityki monetarnej.
- Zarząd EBC składa się z prezesa, wiceprezesa oraz czterech członków mianowanych przez rządy państw Eurosystemu.
- Prezes NBP jest członkiem Rady Ogólnej EBC.

Prezes EBC

- **Christine Lagarde**
  - **Prezes EBC od 1 listopada 2019**
- **była dyrektor zarządzająca Międzynarodowego Funduszu Walutowego**
- **została mianowana na to stanowisko na ośmioletnią kadencję przez Radę Europejską.**